

CAJO-document 'Overdracht besturen – luik infrastructuur in het geval van gesubsidieerde bouwwerken

Dienst Administratieve en juridische ondersteuning
☎ 02 240 07 60

datum	Contactpersoon	e-mailadres
Juni 2019	Annelien Maebe	Annelien.maebe@vclb-koepel.be

Dit document is gebaseerd op de mededeling 'Overdracht besturen – luik infrastructuur in het geval van gesubsidieerde bouwwerken' van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen. De dienst CAJO paste deze mededeling aan naar de situatie van toepassing voor de vrije CLB's.

FUSIE VAN VZW'S: OVERDRACHT BESTUREN – LUIK INFRASTRUCTUUR IN HET GEVAL VAN GESUBSIDIEERDE BOUWWERKEN

INHOUD:

1.	Inhoud van deze mededeling	2
2.	Wettelijke basis voor de verplichting tot overdracht	2
3.	Welk regime is van toepassing	3
A.	<i>Reguliere financiering (N.W.F. en D.I.G.O./AGION) .....</i>	3
B.	<i>DBFM (nv DBFM Scholen van Morgen en AGION) .....</i>	3
4.	Mogelijke eigendomssituaties.....	4
5.	Het verloop van een klassieke overdracht in geval van nieuwbouw.....	4
A.	<i>Reguliere financiering (N.W.F. en D.I.G.O./AGION) .....</i>	4
B.	<i>DBFM (nv DBFM Scholen van Morgen en AGION) .....</i>	5
6.	De overdracht van nieuw opgerichte gebouwen door erfpacht in plaats van schenking	5
7.	Het verloop van een overdracht indien er geen sprake is van nieuwbouw.....	6
8.	Versoepeling voorzien in het Ensordecreet (enkel D.I.G.O. en AGION)	6
9.	Samenstelling dossier 'overdracht bestuur'	7
A.	<i>Voorafgaand aan de overdracht.....</i>	7

B. Na de overdracht	8
C. Bij terbeschikkingstelling (enkel D.I.G.O. of AGION)	8
10. Voor andere mogelijkheden, neem contact op met CAJO	8

1. INHOUD VAN DEZE MEDEDELING

Een wijziging van het bestuur van een CLB waarvoor in het verleden gesubsidieerde bouwwerken werden uitgevoerd, verdient bijzondere aandacht. In vele gevallen moeten de gebouwen waarvoor een tussenkomst bekomen werd, immers overgedragen worden van het oude naar het nieuwe bestuur.

Deze informatiemodule geeft een overzicht van de mogelijkheden die bestaan om de overdracht te realiseren. Achteraan vindt u tevens een opsomming van de documenten die nodig zijn om de toelating tot de overdracht aan te vragen.

2. WETTELIJKE BASIS VOOR DE VERPLICHTING TOT OVERDRACHT

Het is de enige instantie die een beroep kan doen op overheidssteun voor het realiseren van gesubsidieerde bouwwerken. Onafgezien van het financieringsregime waarin de investering gerealiseerd werd, dient het bestuur steeds eigenaar te zijn of te beschikken over een zakelijk recht op het goed waar de werken werden uitgevoerd. In de praktijk zijn erfpacht en opstal de 2 rechtsfiguren van zakelijk recht die in scholenbouw gangbaar zijn.

Dit zakelijk recht mag niet vervreemd (schenking, verkoop, overdracht ...) of bezwaard (ander zakelijk recht, hypotheek ...) worden zonder de voorafgaande toestemming van de raad van bestuur van de subsidiërende overheid (Nationaal Waarborgfonds of AGION). Deze clausule moet ten andere verplicht worden opgenomen in de erfpacht- of opstalcontracten die worden voorgelegd aan AGION. Artikel 22 § 5 van de wet van 29 mei 1959 zoals gewijzigd door de wet van 11 juli 1973 (N.W.F.) stipuleert:

“Een schoolbestuur mag op het Waarborgfonds slechts beroep doen voor een onroerend goed waarvan zij eigenaar is of waarop zij een zakelijk recht bezit dat haar het genot van goed verzekert gedurende ten minste dertig jaar ... en ... dat ... ten minste tien jaar de duur van de lening moet overschrijden ... Dit zakelijk recht zal slechts vervreemd of met een zakelijk recht mogen bezwaard worden met de instemming van de Raad van Beheer van het Waarborgfonds”.

Artikel 19 § 1 van de wet van 29 mei 1959 zoals gewijzigd door het Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 juli 1989 (D.I.G.O./AGION) stipuleert:

“Een schoolbestuur mag op de D.I.G.O. slechts een beroep doen voor een onroerend goed waarvan zij eigenaar is of waarop zij een zakelijk recht bezit dat haar het genot van het goed verzekert gedurende ten minste dertig jaar .... Dit zakelijk recht zal slechts vervreemd of met een zakelijk recht bezwaard mogen worden met de instemming van de Raad van de D.I.G.O”.

Het gevolg van deze bepalingen is dat bij iedere wijziging van bestuur, het nieuwe bestuur alle rechten en plichten t.o.v. de subsidiërende overheid moet overnemen van het oude. In de praktijk

betekent dit dat de gewaarborgde leningen, de zakelijke rechten en de nieuw opgerichte gebouwen moeten overgedragen worden van het oude naar het nieuwe bestuur. Aangezien er evenwel geen vervreemding is toegestaan zonder voorafgaande instemming van de raad van bestuur (van het N.W.F. of van de D.I.G.O./AGION), moet vooraf de toestemming voor deze overdracht gevraagd worden.

We wijzen er tot slot op dat het bestuur AGION op de hoogte moet brengen van elke wijziging van bestemming van CLB-gebouwen waarvoor subsidie werd verleend (verkoop, verhuring, opheffing vestigingsplaats, ...) of van elke inkrimping van het zakelijk recht.

3. WELK REGIME IS VAN TOEPASSING

Bij de voorbereiding van een overdracht moet eerst bepaald worden onder welk subsidiëringsregime de CLB-gebouwen gebouwd of gerenoveerd werden.

A. Reguliere financiering (N.W.F. en D.I.G.O./AGION)

Voor de gebouwen die gerealiseerd werden met tussenkomst van het Nationaal Waarborgfonds voor Schoolgebouwen (N.W.F.) is nog steeds de Federale overheid bevoegd. De regelgeving van de Vlaamse Gemeenschap heeft hierop geen impact.

In de historiek van de gesubsidieerde scholenbouw in de reguliere financiering (RF) kunnen 3 regimes onderscheiden worden:

- a) tot 31 december 1988: toepassing van de wet van 11 juli 1973, door de Belgische Staat gewaarborgde leningen met rentetoeelage (Nationaal Waarborgfonds);
- b) van 1 januari 1989 t.e.m. 30 september 1989: overgangsregime met door de Vlaamse Gemeenschap gewaarborgde leningen met rentetoeelage (Dienst voor Infrastructuur van het Gesubsidieerd Onderwijs - D.I.G.O.);
- c) vanaf 1 oktober 1989: toepassing van onderwijsdecreet I van 5 juli 1989, rechtstreekse subsidiëring (60 of 70%) aangevuld met een door de Vlaamse Gemeenschap gewaarborgde lening (D.I.G.O. en vanaf 01 april 2006 het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs - AGION)

Om uit te maken onder welk regime van reguliere financiering de CLB-gebouwen gerealiseerd werden, is de datum van het "principeel akkoord" bepalend. Voorts is enkel de datum van 1 januari 1989 belangrijk. De bouwprojecten die voor deze datum principeel werden goedgekeurd, werden niet overgedragen aan de Gemeenschappen en blijven onder de bevoegdheid van de Federale overheid. De projecten die principeel werden goedgekeurd na 1 januari 1989 vallen onder de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap.

B. DBFM (nv DBFM Scholen van Morgen en AGION)

Met het DBFM-programma Scholen van Morgen (Design -Build – Finance – Maintain) werd in 2006 een inhaaloperatie voor scholenbouw opgestart. Op 9 juni 2010 werd de nv DBFM Scholen van Morgen opgericht, een publiek-private samenwerking tussen de publieke actoren AGION (Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs) en PMV (Participatiemaatschappij Vlaanderen) en aan private kant BNP Paribas Fortis en AG Real Estate.

De besturen die via dit programma een project realiseerden, hebben daartoe een individueel contract (iDBFM) gesloten met de nv DBFM Scholen van Morgen. De nv DBFM Scholen van Morgen kreeg bij de start van de werken een zakelijk recht van het bestuur. De vennootschap ontwerpt, bouwt, financiert en onderhoudt de infrastructuur voor een periode van dertig jaar vanaf de ingebruikname van de nieuwe infrastructuur. Op het einde van de contractperiode wordt de CLB-infrastructuur, in principe in goede staat, gratis overgedragen aan het bestuur.

In ruil betaalt het bestuur gedurende dertig jaar een periodieke beschikbaarheidsvergoeding. Die beschikbaarheidsvergoeding wordt gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

4. MOGELIJKE EIGENDOMSSITUATIES

Onafgezien van het financieringsregime waarin de investering gerealiseerd werd, is het bestuur dat een beroep heeft gedaan op het N.W.F., op de D.I.G.O., op AGION of op Scholen van Morgen voor de realisatie van bouwwerken:

ofwel eigenaar van het goed waar de werken werden uitgevoerd;

ofwel houder van een zakelijk recht (erfpacht of opstalrecht) op het goed waar de werken werden uitgevoerd.

In dit laatste geval kan het zakelijk recht slaan op:

ofwel een gebouw dat verbouwd en/of aangepast werd met overheidssteun. In dit geval is het bestuur erfpachter of opstalhouder van een gebouw;

ofwel een terrein waarop een nieuw gebouw werd opgericht met overheidssteun. In dit geval is het bestuur erfpachter of opstalhouder op de grond en tegelijk eigenaar van het nieuw opgerichte gebouw (voor de looptijd van het zakelijk recht).

In de praktijk is iedere eigendomssituatie na de uitvoering van gesubsidieerde bouwwerken terug te brengen tot deze twee vermelde gevallen. Weliswaar zijn er in de praktijk meerdere gemengde situaties mogelijk die verder onderzoek vergen.

5. HET VERLOOP VAN EEN KLASSIEKE OVERDRACHT IN GEVAL VAN NIEUWBOUW

A. Reguliere financiering (N.W.F. en D.I.G.O./AGION)

Onafhankelijk van het financieringsregime waarin de investering werd gerealiseerd, verloopt de klassieke overdracht in 3 stappen:

- 1) overdracht van het zakelijk recht op het terrein; hier is meestal de toestemming van de “naakte” eigenaar (verpachter) vereist;
- 2) overdracht van de nieuw opgerichte gebouwen d.m.v. schenking;
- 3) overdracht van de lening mits het voorafgaand akkoord van de kredietinstelling.

De overdracht van het zakelijk recht en eventueel van de nieuw opgerichte gebouwen (punten 1 en 2) moet gebeuren bij notariële akte. Beide overdrachten kunnen overigens best opgenomen worden in éénzelfde notariële akte. De overdracht van de lening gebeurt onderhands.

B. DBFM (nv DBFM Scholen van Morgen en AGION)

Voor gebouwen die opgericht of gerenoveerd werden via het DBFM-programma is, naast het bestuur en AGION, een derde partij in het spel, met name de nv DBFM Scholen van Morgen (SvM). Die moet alleszins haar goedkeuring geven voor deze overdracht. Alle contracten die het oude bestuur in dat kader gesloten heeft met SvM moeten overgenomen worden door het nieuwe bestuur:

- 1) indien het oude bestuur zelf geen 'naakte' eigenaar is: het zakelijk recht, gesloten tussen de grondeigenaar en het oude bestuur
- 2) het zakelijk recht, gesloten tussen het oude bestuur en SvM
- 3) het iDBFM-contract, gesloten tussen het oude bestuur en SvM

Ook hier moet de overdracht van het zakelijk recht (punten 1 en 2) gebeuren bij notariële akte. De overdracht van het iDBFM-contract gebeurt onderhands.

De notariskosten zijn meestal de enige kosten die aan deze operatie verbonden zijn. Immers in toepassing van de wet van 5 december 2001 tot wijziging van artikel 161,1° van het wetboek "registratierechten" (BS dd. 19-12-2001) hebben de besturen van het gesubsidieerd onderwijs en de vzw's voor patrimoniaal beheer die uitsluitend tot doel hebben onroerende goederen ter beschikking te stellen voor onderwijs, recht op een kosteloze registratie van de akten in der minne m.b.t. hun onroerende goederen. Dit op voorwaarde dat het gaat om goederen die uitsluitend voor onderwijs bestemd zijn. Met "akten in der minne" worden alle eigendomsoverdrachten m.b.t. onroerende goederen bedoeld zoals aankopen, erfpacht, opstal, schenking, overdracht enz.

Bijlagen bij akten zoals plannen of volmachten vallen echter niet onder deze vrijstelling en daarop wordt een vast recht (recht op geschriften) van 50,00 EUR aangerekend. Bovendien zijn ook de kosten voor de overschrijving van de akte op het Hypotheekkantoor steeds verschuldigd.

NB. Men kan bij een overdracht echter ook opteren voor een 'inbreng om niet van een algemeenheid' waarbij alle activa en passiva (eigendom, erfpacht, leningen, contracten, enz.) 'om niet' worden overgedragen van het vroegere naar het nieuwe bestuur. Let wel dat voor sommige contracten een voorafgaande goedkeuring van de medecontractant kan opgelegd zijn (b.v. DBFM). Neem in geval van twijfel steeds contact op met onze Dienst Bestuur & organisatie (02 529 04 09 of infra.dossiers@katholiekonderwijs.vlaanderen).

6. DE OVERDRACHT VAN NIEUW OPGERICHTE GEBOUWEN DOOR ERFPACHT IN PLAATS VAN SCHENKING

In de hierboven beschreven werkwijze worden de nieuw opgerichte gebouwen van het oude naar het nieuwe bestuur overgedragen door middel van een schenking (of de inbreng van een algemeenheid om niet). Het oude bestuur kan de nieuw opgerichte gebouwen ook in erfpacht (of opstal) geven aan het nieuwe bestuur.

De hierboven beschreven klassieke overdracht in 3 stappen wordt op deze wijze herleid tot een overdracht in 2 stappen:

- 1) overdracht van de nieuw opgerichte gebouwen doordat het oude bestuur deze in erfpacht of opstal geeft aan het nieuwe;
- 2) overdracht van de lening mits het voorafgaand akkoord van de kredietinstelling.

Deze werkwijze kan dus leiden tot soepele overdrachten tussen besturen.

Nochtans moeten de betrokken partijen oog hebben voor de volgende aandachtspunten:

deze regeling houdt in dat het oude bestuur behouden blijft als vzw. Immers deze vzw moet erfpacht of opstal geven aan het nieuwe bestuur. Er moet vermeden worden dat er lege vzw's ontstaan met als enig praktisch doel een gebouw in opstal of erfpacht te geven. Denk er ook aan om de maatschappelijke doelstelling van die vzw bij te sturen;

er moet aandacht besteed worden aan de bepalingen in de oorspronkelijke akte van erfpacht. Zo moet gecontroleerd worden of de resterende looptijd toelaat dat er een erfpacht op het nieuwe gebouw kan afgesloten worden met een minimale looptijd van 27 jaar, zo niet dient de looptijd van de oorspronkelijke akte verlengd te worden; indien het nieuwe bestuur gesubsidieerde investeringen wil uitvoeren is een zakelijk recht van minstens 30 jaar vereist;

het is aangewezen en in sommige gevallen verplicht om de instemming van de "naakte" eigenaar (verpachter) te bekomen om de hele operatie door te voeren;

de einddatum van de oorspronkelijke erfpacht en van de nieuwe erfpacht vallen best niet samen.

7. HET VERLOOP VAN EEN OVERDRACHT INDIEN ER GEEN SPRAKE IS VAN NIEUWBOUW

In dit geval heeft het oude bestuur bestaande gebouwen in erfpacht gekregen waarin met subsidie (van het N.W.F., van de D.I.G.O. of van AGION) renovatie- of verbouwwerken werden uitgevoerd. Ook in dit geval blijft de overdracht beperkt tot 2 stappen:

- 1) overdracht van de erfpacht op de bestaande gebouwen van het oude naar het nieuwe bestuur;
- 2) overdracht van de lening mits het voorafgaand akkoord van de kredietinstelling.

M.b.t. de overdracht van de erfpacht dient te worden nagegaan in hoeverre hiervoor de toestemming van de naakte eigenaar vereist is.

Ook hier blijven de kosten beperkt tot de notariskosten, de kosten van overschrijving op het hypotheekkantoor en eventueel een vergoeding voor het recht op geschriften (zie hoger).

8. VERSOEPILING VOORZIEN IN HET ENSORDECREET (ENKEL D.I.G.O. EN AGION)

In toepassing van artikel 19 van het onderwijsdecreet XII (Ensordecreet), zullen er bij een wijziging van bestuur in principe geen overdrachten meer nodig zijn indien voor de gebouwen uitsluitend een tussenkomst van de D.I.G.O. of van AGION bekomen werd.

Vernoemd artikel voegt aan artikel 19 van het decreet van 5 juli 1989 de volgende paragraaf toe:

"Bij een fusie van inrichtende machten waardoor er een nieuwe inrichtende macht ontstaat of bij een overname van de onderwijsbevoegdheid door een andere inrichtende macht, kan het gebouw waarvoor er een beroep werd gedaan op de D.I.G.O., met behoud van bestemming, worden overgedragen of ter beschikking worden gesteld van de nieuw bevoegde inrichtende macht door gebruik te maken van één van de rechtsfiguren uit het burgerlijk recht.

De nieuw bevoegde inrichtende macht treedt ten aanzien van de D.I.G.O. in de rechten en verplichtingen van de oorspronkelijke inrichtende macht op voorwaarde dat de nieuw bevoegde inrichtende macht eigenaar wordt van het gebouw of het zakelijk recht overneemt dat noodzakelijk was voor het bekomen van de subsidie door de D.I.G.O. Indien de nieuw bevoegde inrichtende macht de eigendom of het zakelijk recht niet overneemt, blijft de oorspronkelijke inrichtende macht verantwoordelijk voor de naleving van de verplichtingen die door deze wet worden opgelegd voor het bekomen van de subsidie".

Op voorwaarde dat de bestemming van het gebouw behouden blijft (onderwijs, internaat of C.L.B.), kan het gebouw waarvoor een beroep gedaan werd op D.I.G.O. of AGION ter beschikking worden gesteld van het nieuwe bestuur “door gebruik te maken van één van de figuren uit het burgerlijk recht”. Dit betekent in de praktijk bijvoorbeeld dat het oude bestuur de gebouwen kan verhuren of gratis ter beschikking stellen van het nieuwe bestuur. In dit geval blijft het oude bestuur verantwoordelijk voor de naleving van de verplichtingen.

Op het eerste zicht ogen deze bepalingen zeer aantrekkelijk voor de besturen die geconfronteerd worden met de (soms complexe) problematiek van overdrachten.

Nochtans zijn een aantal kanttekeningen hier op hun plaats:

- 1) de bepalingen van artikel 19 van het Ensordecreet gelden enkel bij een fusie van besturen of bij een overname van de CLB-bevoegdheid door een ander bestuur;
- 2) de bepalingen van artikel 19 van onderwijsdecreet XII zijn enkel van toepassing op de overdracht van gebouwen waarvoor een tussenkomst van D.I.G.O. of AGION werd bekomen. Het betreft dus bouwprojecten waarvan het principiële akkoord dateert van na 1 januari 1989. Voor de overdracht van gebouwen waarvoor een tussenkomst van het N.W.F. werd bekomen blijven de hierboven beschreven regels van toepassing;
- 3) indien gebruik wordt gemaakt van de bepalingen van artikel 19 van onderwijsdecreet XII om een gebouw waarvoor D.I.G.O. of AGION een tussenkomst verleende te verhuren of op een andere wijze ter beschikking te stellen, moet de oude vzw-bestuur blijven bestaan als rechtspersoon. Nochtans moet ook hier vermeden worden dat er “lege” vzw's ontstaan met als enig doel een gebouw te verhuren;
- 4) in het geval er een lening werd aangegaan, dient het oude bestuur bovendien over voldoende middelen te beschikken voor de aflossing van deze lening.

Het nieuwe bestuur dat een gebouw huurt of anderszins ter beschikking krijgt zal in dit gebouw geen bouwwerken met subsidies van AGION kunnen uitvoeren aangezien zij niet beschikt over een zakelijk recht (erfpacht of opstal) dat beantwoordt aan de vereisten van AGION. Het oude bestuur kan evenmin subsidies bekomen bij AGION omdat dat bestuur geen ‘onderwijs’ (meer) inricht.

9. SAMENSTELLING DOSSIER ‘OVERDRACHT BESTUUR’

A. Voorafgaand aan de overdracht

Voorafgaand aan de overdracht moeten de betrokken partijen de toestemming krijgen van het N.W.F. of van D.I.G.O. / AGION. Daartoe wordt bij AGION een aanvraagdossier ingediend met volgende documenten.

- 1) Officiële vraag om het akkoord te bekomen van NWF en AGION (ook als rechtsopvolger van D.I.G.O.) met betrekking tot de overdracht
- 2) Informatie met betrekking tot het oude en het nieuwe bestuur: publicatie in het Belgisch Staatsblad van de statuten en samenstelling van de raad van bestuur van beide verenigingen
- 3) Een algemene motivering
- 4) Overeenkomst tussen het oude en het nieuwe bestuur met betrekking tot de overdracht van alle rechten en plichten of twee afzonderlijke verklaringen van het oude bestuur én van het nieuwe bestuur waaruit blijkt dat beide vzw's akkoord gaan met de overdracht

of

een uittreksel uit de notulen van de algemene vergadering van zowel de oude als de nieuwe inrichtende macht of schoolbestuur met beslissing en de aanvaarding tot de overdracht.

- 5) Optie tot overdracht van de bestaande overeenkomst van zakelijk recht (opstal of erfpacht) tussen de eigenaar en het oude en het nieuwe bestuur en van de infrastructuur die desgevallend met overheidssteun door het oude bestuur werd opgericht
- 6) Huidige structuur en schoolbevolking
- 7) 7) Stand van afbetaling van de rentetoeelagen (alleen indien subsidie werd verleend door het NWF)
- 8) Indien van toepassing, akkoord van de bank met de overdracht van de lening.

Het Katholiek Onderwijs Vlaanderen stelde een [voorbeeld van brief](#) op die de besturen kunnen gebruiken om hun aanvraag in te dienen bij AGION. Om vertragingen in lopende subsidiedossiers tot een minimum te beperken, raadt men aan om de aanvraag maar in te dienen wanneer het bestuur over alle hierboven opgesomde documenten beschikt.

B. Na de overdracht

Na de overdracht ontvangt AGION volgende documenten.

- 1) Een kopie van de akte van overdracht van de betrokken onroerende eigendommen
- 2) Bijvoegsel inzake overdracht van de lening naar het nieuwe bestuur in drie originele exemplaren.

C. Bij terbeschikkingstelling (enkel D.I.G.O. of AGION)

Indien in de overdracht enkel gebouwen betrokken zijn die gesubsidieerd werden door de D.I.G.O. of AGION en de besturen zouden besluiten om op basis van artikel 19 van het onderwijsdecreet XII geen overdracht te doen, moet er in principe niets gebeuren naar de administratie. Nochtans is het wenselijk om met een eenvoudige brief te melden aan AGION welk nieuw bestuur gebruik zal maken van de gebouwen waarvoor de subsidie verleend werd.

10. VOOR ANDERE MOGELIJKHEDEN, NEEM CONTACT OP MET CAJO

Het zal duidelijk zijn dat de regeling voorzien in onderwijsdecreet XII een aanzienlijke versoepeling inhoudt. Toch zijn niet alle gevallen terug te brengen tot de vereenvoudigde schema's zoals hierboven beschreven. Meestal doen zich op het terrein gemengde situaties voor die nader onderzoek vereisen om te komen tot de meest geschikte "figuur" in functie van de omstandigheden. Bovendien kan het in sommige gevallen aangewezen zijn om de rechtspersoon die geïnvesteerd heeft te behouden en om te vormen tot het nieuwe bestuur. In dit geval is er van een overdracht in het geheel geen sprake.

Directies en besturen van de vrije CLB's die geconfronteerd worden met een probleem van overdracht kunnen contact opnemen met de dienst CAJO die vervolgens contact zal leggen met de Dienst Bestuur & organisatie, Guimardstraat1 te 1040 Brussel, tel. 02/529 04 09, fax 02/529 04 91, E-mail: infra.dossiers@katholiekonderwijs.be.